

УДК 517.51, 517.98

**НАРІЗНО НЕПЕРЕРВНІ ВІДОБРАЖЕННЯ
ВІД БАГАТЬОХ ЗМІННИХ ЗІ ЗНАЧЕННЯМИ
У σ -МЕТРИЗОВНИХ ПРОСТОРАХ****В.К. Маслюченко**

Чернівець. ун-т,

Україна, 274012, Чернівці, вул. Коцюбинського, 2

e-mail: osobchuk@math.chdu.cv.ua

It is proved theorems on joint continuity of separately continuous mappings $f: X_1 \times \dots \times X_{n+1}$ where X_1 is topological space, $X_2, \dots, X_n$ are first countable, X_{n+1} is first countable or metrizable compact and Z is completely regular space which is representable as a union of some increasing sequence of its closed metrizable subspaces Z_m and each convergent sequence in Z is contained in some subspace Z_m .

Встановлено теореми про сукупну неперервність нарізно неперервних відображень, що задані на добутках $X_1 \times \dots \times X_{n+1}$ топологічних просторів, з яких $X_2, \dots, X_n$ задовольняють першу аксіому зліченності, а X_{n+1} — або такий самий, або метризовний компакт, і набувають значень у цілком регулярних просторах Z , які подаються у вигляді об'єднання зростаючої послідовності своїх замкнених метризованих підпросторів Z_m , причому кожна збіжна в Z послідовність лежить у деякому дограничному просторі Z_m .

1. Якщо не враховувати приклад Гофмана – Йоргенсена [1] нарізно неперервного і скрізь розривного відображення квадрата $[-1, 1]^2$ у тихоновський куб $[-1, 1]^{[-1, 1]^2}$, то можна вважати, що вивчення множини $C(f)$ точок сукупної неперервності нарізно неперервних відображень f зі значеннями в неметризованих хаусдорфових просторах було розпочате в роботах [2, 3]. Там встановлено, що для просторів берівського X і топологічного Y , який задовольняє першу аксіому зліченності, кожне нарізно неперервне відображення $f: X \times Y \rightarrow Z$ зі значеннями у просторі Z , що є строгою індуктивною границею зростаючої послідовності метризованих локально опуклих просторів Z_m , які замкнені в Z , на будь-якій горизонталі $X \times \{y\}$ буде мати скрізь щільну множину точок сукупної неперервності. В [4] показано, що коли до того ж Y є метризовним компактом, то існує така скрізь щільна в X множина A , що $A \times Y \subseteq C(f)$. Основним інструментом при цьому була теорема Дьедонне – Шварца [5; 6, с. 78], яка гарантує, що кожна обмежена множина в індуктивній границі Z розглянутого типу обов'язково лежить у деякому дограничному просторі Z_m і обмежена в ньому. Насправді досить було слабшої властивості, яка полягає в тому, що множина точок кожної збіжної в Z послідовності міститься у деякому Z_m , і рівносильна умові, що будь-яка обмежена в Z множина лежить у деякому Z_m , але не обов'язково обмежена в ньому. Цю останню властивість будуть мати будь-які індуктивні границі Z зростаючих послідовностей локально опуклих просторів Z_m , які є замкненими в Z , а серед них є й такі, що не мають властивості Дьедонне – Шварца [7]. Це створило ілюзію, що доведення сформульованих вище теорем про нарізно неперервні відображення справедливі і для довільних індуктивних границь Z зростаючих послідовностей метризованих

локально опуклих і замкнених в Z просторів, і саме для таких індуктивних границь була сформульована відповідна теорема в [3]. Але оскільки при доведенні цієї теореми в [3] використовується те, що топологія простору Z_m збігається з топологією Z_m як підпростору Z , то воно справедливе лише для строгих індуктивних границь, і тому питання про справедливість наведених теорем у вказаній загальнішій ситуації залишається відкритим, адже в цьому випадку топологія в Z_m може бути строго сильнішою від індукованої топології. Зауважимо, що властивість Дьедонне – Шварца і її послаблення вивчалися і в подальших роботах [8 – 10].

У роботі [11] у зв'язку з дослідженням питання про берівську класифікацію нарізно неперервних функцій $f: X \times Y \rightarrow \mathbf{R}$ було введено клас σ -метризовних просторів, тобто таких топологічних просторів Z , які подаються у вигляді об'єднання зростаючої послідовності своїх замкнених метризовних підпросторів Z_m . В цей клас входять не лише строгі індуктивні границі зростаючих послідовностей метризовних локально опуклих просторів, а й хаусдорфові локально опуклі простори, наділені своєю слабкою топологією, якщо тільки спряжені з ними простори сепарабельні і метризовні відносно сильної топології. Після цього виникло природне бажання перенести згадані вище теореми з [3, 4] на відображення зі значеннями у σ -метризовних просторах. Застосований там метод спонукав до певного підсилення поняття σ -метризованості і воно невдовзі з'явилося в [12] під назвою *сильна σ -метризованість*, яка вимагає для топологічного простору Z наявності такого вичерпування зростаючою послідовністю замкнених метризовних підпросторів Z_m , що множина точок кожної збіжної в Z послідовності обов'язково міститься в деякому дограничному просторі Z_m . З'ясувалося, що вказані вище два основні класи σ -метризовних локально опуклих просторів входять і в цей вузький клас і на відображення зі значеннями у сильно σ -метризовних просторах переносяться результати з [3, 4]. Тим самим було виконано побажання М. М. Зарічного і А. М. Плїчка, висловлене ними після доповіді автора на семінарі В. Е. Лянце у Львові в 1990 р.

Натхненний своїми недавніми успіхами у розв'язанні задачі Діні для нарізно неперервних функцій багатьох змінних, які задані на добутках просторів, що задовольняють певні умови зліченності, і набувають значень у метризовних просторах [13], автор поставив собі за мету досягти хоча б деякої завершеності і для відображень зі значеннями у сильно σ -метризовних просторах, розглянувши замість двох випадок багатьох змінних. Виявилось, що це можливо зробити по суті тими ж методами, в яких основну роль відіграють поняття квазінеперервності і теорема Банаха про категорію, і саме така робота здійснюється в даному дослідженні. Зауважимо, що при цьому і теореми для двох змінних подаються тут у кращій, ніж в [12], редакції, яка зумовлена пильнішим аналізом їх доведення. В цьому є частка праці і В. В. Михайлюка, якому автор щиро вдячний за участь у обговореннях і корисні зауваження. Автор дякує також О. В. Собчукові за цікаві доповнення і велику допомогу в оформленні роботи.

2. Нагадаємо, що відображення $f: X \rightarrow Y$ називається *квазінеперервним*, якщо для кожної точки $x \in X$ і для будь-яких околів U і V точок x і $f(x)$ у просторах X і Y відповідно існує така відкрита непорожня множина G в X , що $G \subseteq U$ і $f(G) \subseteq V$. Нескладно перевірити [14], що відображення $f: X \rightarrow Y$ буде квазінеперервним тоді і тільки тоді, коли $f(G) \subseteq \overline{f(A)}$ для кожної відкритої в X множини G і кожної щільної в G множини A . Наступне твердження дозволяє зводити дослідження відображень на квазінеперервність до дійснозначного випадку.

Теорема 1. Якщо Y — цілком регулярний простір, то для довільного топологічного простору X відображення $f : X \rightarrow Y$ буде квазінеперервним тоді і лише тоді, коли для кожної неперервної функції $\varphi : Y \rightarrow \mathbf{R}$ функція $g = \varphi \circ f : X \rightarrow \mathbf{R}$ є квазінеперервною.

Доведення. Оскільки композиція неперервного і квазінеперервного відображень є квазінеперервною, то необхідність вказаної умови зрозуміла. Для доведення достатності припустимо, що f не є квазінеперервним. Тоді існує точка $x_0 \in X$, окіл V точки $y_0 = f(x_0)$ у просторі Y і відкритий окіл U точки x_0 у просторі X такі, що множина $A = U \cap f^{-1}(Y \setminus V)$ щільна в U . Побудуємо неперервну функцію $\varphi : Y \rightarrow \mathbf{R}$, для якої $\varphi(y_0) = 1$ і $\varphi(y) = 0$ на $Y \setminus V$, і розглянемо функцію $g = \varphi \circ f$. Оскільки $g(x_0) = \varphi(y_0) = 1$, $g(x) = 0$ для кожного $x \in A$ і множина A щільна в U , то функція $g : X \rightarrow \mathbf{R}$ не є квазінеперервною.

3. Через $P(X, Y)$ позначимо сукупність всіх відображень $f : X \rightarrow Y$, що мають властивість P . Для відображення $f : X \times Y \rightarrow Z$, точки $(x, y) \in X \times Y$ і деяких властивостей P і Q відображень ми покладемо

$$f_y(x) = f^x(y) = f(x, y),$$

$$X_Q(f) = \{x \in X : f^x \in Q(Y, Z)\}$$

і

$$Y_P(f) = \{y \in Y : f_y \in P(X, Z)\}.$$

Через $PQ(X \times Y, Z)$ позначається сукупність відображень $f : X \times Y \rightarrow Z$, для яких $X_Q(f) = X$ і $Y_P(f) = Y$. Для топологічного простору Y символом $\overline{PQ}(X \times Y, Z)$ позначається сукупність відображень $f : X \times Y \rightarrow Z$, для яких $X_Q(f) = X$ і $\overline{Y_P}(f) = Y$. Як звичайно, літерою C ми позначаємо властивість неперервності, а літерою K — властивість квазінеперервності. Для нас важливу роль буде відігравати сукупність $\overline{KC}(X \times Y, Z)$ відображень $f : X \times Y \rightarrow Z$, які квазінеперервні відносно першої змінної для всіх y з деякої скрізь щільної в Y множини $B = Y_K(f)$ і неперервні відносно другої змінної для всіх $x \in X$. Символом $C(f)$ ми позначаємо множину точок неперервності відображення, а через $D(f)$ — множину його точок розриву. Для відображення f , заданого на добутку топологічних просторів X і Y , яке набуває значень у топологічному просторі Z , неперервність завжди означатиме його сукупну неперервність, тобто неперервність відносно топології добутку на $X \times Y$. Те ж саме стосується і квазінеперервності. Крім того, для таких відображень f і точки $y \in Y$ ми покладемо

$$C_y(f) = \{x \in X : (x, y) \in C(f)\},$$

$$D_y(f) = \{x \in X : (x, y) \in D(f)\},$$

$$C_Y(f) = \{x \in X : \{x\} \times Y \subseteq C(f)\}$$

і

$$D_Y(f) = p_X(D(f)),$$

де p_X — проекція добутку $X \times Y$ на X . Зрозуміло, що

$$X = C_Y(f) \cup D_Y(f) = C_Y(f) \cup D_Y(f).$$

Ми будемо використовувати такий результат [15, 16, 12].

Теорема 2. Нехай X і Y — топологічні простори, Z — метризовний топологічний простір і $f \in \overline{KC}(X \times Y, Z)$. Тоді:

1) якщо Y задовольняє першу аксіому зліченності, то множина $C_y(f)$ залишкова в X для кожного $y \in Y$;

2) якщо Y задовольняє другу аксіому зліченності, то множина $C_Y(f)$ залишкова в X .

4. Нагадаємо ще раз, що топологічний простір Z називається *сильно σ -метризовним* [12], якщо його можна подати у вигляді об'єднання зростаючої послідовності замкнених метризовних підпросторів Z_m так, що для кожної збіжної в Z послідовності $(z_k)_{k=1}^\infty$ існує такий номер m , що $\{z_k : k \in \mathbf{N}\} \subseteq Z_m$. Таку послідовність підпросторів Z_m назвемо *вичерпуванням* простору Z . Наступне твердження нескладно виводиться з означення сильної σ -метризованості (див. [12]).

Теорема 3. Якщо Y — топологічний простір, що задовольняє першу аксіому зліченності, Z — сильно σ -метризовний простір з вичерпуванням (Z_m) і $g : Y \rightarrow Z$ — неперервне відображення, то для кожної точки $y \in Y$ існують її отвір V в Y і номер m такі, що $g(V) \subseteq Z_m$. Якщо до того ж Y компактний, то існує таке m , що $g(Y) \subseteq Z_m$.

5. Займемося тепер перенесенням теореми 2 на відображення зі значеннями у сильно σ -метризовних просторах.

Теорема 4. Нехай X і Y — топологічні простори, Z — сильно σ -метризовний простір і $f \in \overline{KC}(X \times Y, Z)$. Тоді:

1) якщо Y задовольняє першу аксіому зліченності, то множина $C_y(f)$ залишкова в X для кожного $y \in Y$;

2) якщо Y — метризовний компакт, то множина $C_Y(f)$ залишкова в X .

Доведення. На основі теореми Банаха про категорію [17, с. 87 – 90] візьмемо в просторі X залишкову і відкриту підмножину T , яка буде берівським простором в індукованій топології, і покладемо $g = f|_{T \times Y}$. Зрозуміло, що $g \in \overline{KC}(T \times Y, Z)$ і $C(g) = C(f) \cap (T \times Y)$. Досить довести відповідні твердження для g , звідки відразу буде випливати їх справедливості і для f . Тому ми можемо вважати, що простір X берівський.

1. Нехай $y_0 \in Y$ і $\{V_k : k \in \mathbf{N}\}$ — база відкритих отоків точки y_0 в Y така, що $V_k \supseteq V_{k+1}$ для кожного $k \in \mathbf{N}$, і (Z_m) — деяке вичерпування сильно σ -метризованого простору Z . Покладемо

$$A_n = \{x \in X : f^x(V_n) \subseteq Z_n\}$$

і покажемо, що $\bigcup_{n=1}^\infty A_n = X$. Справді, якщо $x \in X$, то на основі теореми 3 існує отвір V точки y_0 і число $m \in \mathbf{N}$ такі, що $f^x(V) \subseteq Z_m$. Візьмемо таке $k \in \mathbf{N}$, що $V_k \subseteq V$, і покладемо $n = \max\{k, m\}$. Тоді $V_n \subseteq V_k$ і $Z_m \subseteq Z_n$, отже, $f^x(V_n) \subseteq Z_n$, тобто $x \in A_n$.

Для замкнених множин $F_n = \overline{A_n}$ ми, звичайно, також будемо мати $X = \bigcup_{n=1}^\infty F_n$. Оскільки X берівський, то відкрита множина $G = \bigcup_{n=1}^\infty U_n$, де $U_n = \text{int } F_n$, буде скрізь щільною в X , а її доповнення $F = X \setminus G$ замкненим і ніде не щільним в X .

Покажемо, що $f(U_n \times V_n) \subseteq Z_n$. Нехай $B = Y_K(f)$ і $B_n = B \cap V_n$. Оскільки за умовою множина B скрізь щільна в Y , а за побудовою множина V_n відкрита, то $V_n \subseteq \overline{B_n}$. Крім

того, $U_n \subseteq F_n = \overline{A_n}$. Візьмемо $y \in B_n$. Оскільки відображення $f_y : X \rightarrow Z$ квазінеперервне, $f_y(A_n) \subseteq Z_n$ і множина Z_n замкнена в Z , то

$$f_y(U_n) \subseteq \overline{f_y(A_n)} \subseteq \overline{Z_n} = Z_n,$$

отже, $f_y(U_n) \subseteq Z_n$ і, таким чином, $f(U_n \times B_n) \subseteq Z_n$. Візьмемо тепер $x \in U_n$. Оскільки відображення $f^x : Y \rightarrow Z$ неперервне і $f^x(B_n) \subseteq Z_n$, то

$$f^x(V_n) \subseteq \overline{f^x(B_n)} \subseteq \overline{Z_n} = Z_n,$$

звідки $f^x(V_n) \subseteq Z_n$, отже, $f(U_n \times V_n) \subseteq Z_n$.

Покладемо $g_n = f|_{U_n \times V_n}$. На основі доведеного g_n можна розглядати як відображення з $U_n \times V_n$ в Z_n . Наділимо множини U_n , V_n і Z_n індукованими топологіями. Зрозуміло, що простір V_n задовольняє першу аксіому зліченності, Z_n метризовний і $g_n \in \overline{KC}(U_n \times V_n, Z_n)$. Тоді, згідно з теоремою 2, множина $C_{y_0}(g_n)$ буде залишковою в U_n , а множина $D_{y_0}(g_n) = U_n \setminus C_{y_0}(g_n)$ — першої категорії в U_n , а значить, і в X . Оскільки множини U_n і V_n відкриті, то

$$D_{y_0}(f) = \left(\bigcup_{n=1}^{\infty} D_{y_0}(g_n) \right) \cup \left(D_{y_0}(f) \cap F \right),$$

звідки випливає, що $D_{y_0}(f)$ першої категорії, а $C_{y_0}(f)$ залишкова в X .

2. Покладемо

$$A_n = \left\{ x \in X : f^x(Y) \subseteq Z_n \right\}, \quad F_n = \overline{A_n},$$

$$U_n = \text{int } F_n, \quad G = \bigcup_{n=1}^{\infty} U_n, \quad F = X \setminus G.$$

Як і раніше, на основі теореми 3 і беровості X одержимо $X = \bigcup_{n=1}^{\infty} A_n = \bigcup_{n=1}^{\infty} F_n$, G — відкрита скрізь щільна і F — замкнена ніде не щільна множини в X . Покажемо, що $f(U_n \times Y) \subseteq Z_n$. Для $y \in B = Y_K(f)$ відображення f_y квазінеперервне, $U_n \subseteq \overline{A_n}$ і $f_y(A_n) \subseteq Z_n$, отже,

$$f_y(U_n) \subseteq \overline{f_y(A_n)} \subseteq \overline{Z_n} = Z_n, \quad \text{тобто } f(U_n \times B) \subseteq Z_n.$$

Далі за умовою $\overline{B} = Y$ і відображення f^x неперервні для кожного x , тому при $x \in U_n$ будемо мати

$$f^x(Y) = f^x(\overline{B}) \subseteq \overline{f^x(B)} \subseteq \overline{Z_n} = Z_n,$$

звідки одержуємо $f(U_n \times Y) \subseteq Z_n$.

Нехай $g_n = f|_{U_n \times Y}$. Тоді g_n можна розглядати як відображення зі значеннями в Z_n , і якщо U_n і Z_n наділити індукованими топологіями, то $g_n \in \overline{KC}(U_n \times Y, Z_n)$. Оскільки метризовний компакт задовольняє другу аксіому зліченності, то, згідно з теоремою 2, множина $C_Y(g_n)$ буде залишковою в U_n , а множина $D_Y(g_n) = U_n \setminus C_Y(g_n)$ — першої категорії в U_n , а значить, і в X . Оскільки

$$D_Y(f) = \left(\bigcup_{n=1}^{\infty} D_Y(g_n) \right) \cup \left(D_Y(f) \cap F \right),$$

то і множина $D_Y(f)$ буде першої категорії в X , а множина $C_Y(f)$ — залишковою в X .

6. Щоб перейти до випадку багатьох змінних, нам буде потрібна ще одна теорема про квазінеперервність відображень з класу $\overline{KC}$. Будемо говорити, що відображення $f : X \times Y \rightarrow Z$ має властивість Бера, якщо для кожного $y \in Y$ множина $C_y(f)$ скрізь щільна в X .

Теорема 5. Нехай X, Y і Z — топологічні простори і $f \in \overline{KC}(X \times Y, Z)$. Тоді:

- 1) якщо f має властивість Бера і Z цілком регулярний, то f квазінеперервне;
- 2) якщо X берівський, Y задовольняє першу аксіому зліченності і Z сильно σ -метризований, то f має властивість Бера;
якщо до того ж Z цілком регулярний, то f квазінеперервне.

Доведення. 1. На основі теореми 1 твердження досить встановити при $Z = \mathbf{R}$. Нехай $p_0 = (x_0, y_0) \in X \times Y$, $W = U \times V$ — відкритий окіл точки p_0 в $X \times Y$ і $\varepsilon > 0$. Оскільки f^{x_0} неперервне, то існує такий окіл V_0 точки y_0 в Y , що коливання $\omega_{f^{x_0}}(V_0) < \frac{\varepsilon}{3}$ і $V_0 \subseteq V$. Візьмемо точку $y_1 \in Y_K(f) \cap V_0$, існування якої випливає з рівності $\overline{Y_K(f)} = Y$. На основі квазінеперервності f_{y_1} знайдемо відкриту непорожню множину G в X таку, що $G \subseteq U$ і коливання $\omega_{f_{y_1, x_0}}(G) < \frac{\varepsilon}{3}$. Але f має властивість Бера, отже, існує така точка $x_1 \in G$, що $p_1 = (x_1, y_1) \in C(f)$. Скориставшись неперервністю функції f в точці p_1 , знайдемо такий її окіл в добутку $W_1 = U_1 \times V_1$, що $W_1 \subseteq W$ і $\omega_{f, p_1}(W_1) < \frac{\varepsilon}{3}$. В такому разі для точок $p \in W_1$ будемо мати

$$|f(p) - f(p_0)| \leq |f(p) - f(p_1)| + |f(p_1) - f_{y_1}(x_0)| + |f^{x_0}(y_1) - f^{x_0}(y_0)| < \varepsilon,$$

що і дає нам квазінеперервність f .

2. На основі теореми 4 множини $C_y(f)$ для кожного $y \in Y$ будуть залишковими в X , а значить, і скрізь щільними в X , оскільки X берівський.

3. Оскільки за доведеним вже твердженням 2 відображення f має властивість Бера, то за твердженням 1 воно буде квазінеперервним.

7. Перейдемо тепер до доведення основного результату.

Теорема 6. Нехай $X_k, k = 1, \dots, n+1$, і Z — топологічні простори, причому X_k при $2 \leq k \leq n$ задовольняють першу аксіому зліченності і Z — цілком регулярний і сильно σ -метризований, E_k — скрізь щільні в X_k при $k = 2, \dots, n+1$ множини і $f : X_1 \times \dots \times X_{n+1} \rightarrow Z$ — відображення, яке квазінеперервне відносно першій змінній на множині $X_1 \times E_2 \times \dots \times E_{n+1}$ і неперервне відносно k -ї змінній на множині $X_1 \times \dots \times X_k \times E_{k+1} \times \dots \times E_{n+1}$, $X = X_1 \times \dots \times X_n$ — топологічний добуток перших n просторів X_k і $Y = X_{n+1}$. Тоді:

- 1) якщо Y задовольняє першу аксіому зліченності, то для кожного $y \in Y$ множина

$$C_y(f) = \left\{ x = (x_1, \dots, x_n) \in X : (x_1, \dots, x_n, y) \in C(f) \right\}$$

є залишковою у просторі X ;

- 2) якщо Y задовольняє першу аксіому зліченності і добуток X берівський, то f квазінеперервне;

---

3) якщо Y — метризовний компакт, то множина

$$C_Y(f) = \{x \in X : \{x\} \times Y \subseteq C(f)\}$$

є залишковою в X .

Доведення. Твердження 1 та 2 доведемо індукцією відносно n . При $n = 1$ вони впливають з теорем 4 і 5. Припустимо, що $n \geq 2$ і твердження 1 та 2 вірні, коли число просторів дорівнює n . Коли ж число просторів дорівнює $n + 1$ (як у формулюванні теореми), то ми розглянемо f як відображення з $X \times Y$ в Z , виберемо на основі теореми Банаха про категорію залишковий і відкритий в X берівський підпростір T і розглянемо звуження $g = f|_{T \times Y}$. Покажемо, що $g \in \overline{KC}(T \times Y, Z)$. Нехай

$$p_0 = (x_0, y_0) \in T \times Y,$$

де

$$x_0 = (x_1^0, \dots, x_n^0) \in T, \text{ а } y_0 \in B = E_{n+1}.$$

Існують такі відкриті околиці U_i точок x_i^0 в X_i , що їх добуток U міститься в T . Оскільки T берівський, то і U буде берівським в індукованій топології, звідки випливає, що і добуток $U_1 \times \dots \times U_{n-1}$ буде берівським. Використавши індуктивне припущення для просторів $U_1, \dots, U_n, Z$ і відображення $h = g_{y_0}|_U$, для якого в ролі множин E_i виступають множини $E_i \cap U_i$, одержимо, що h квазінеперервне, звідки буде впливати квазінеперервність g_{y_0} в точці x_0 . Оскільки за умовою $\overline{B} = Y$, то $g \in \overline{KC}(T \times Y, Z)$. Тепер за теоремою 4 множина $C_y(g)$ буде залишковою в T , а значить, і в X , для кожного $y \in Y$. Але $C_y(f) \supseteq C_y(g)$, отже, і $C_y(f)$ буде залишковою в X для кожного $y \in Y$. Крім того, за теоремою 5 відображення f буде квазінеперервним, якщо добуток X є берівським.

Щоб довести твердження 3, зауважимо, що в цьому випадку знову $g \in \overline{KC}(T \times Y, Z)$, але квазінеперервність відображень $g_y : T \rightarrow Z$ для кожного $y \in B$ впливає вже не з індуктивного припущення, а з щойно встановленої властивості 2, яку ми застосовуємо до відображення $h = g_{y|_U}$. В такому разі з теореми 4 випливає, що для метризованого компакта Y множина $C_Y(g)$ буде залишковою в T , а значить, і в X , звідки отримуємо, що і $C_Y(f)$ залишкова в X , бо $C_Y(f) \supseteq C_Y(g)$, і, таким чином, теорему повністю доведено.

1. Christensen J.P.R. Joint continuity of separately continuous functions // Proc. Amer. Math. Soc. — 1981. — **82**, № 3. — P. 455 – 461.
2. Маслюченко В.К. Раздельно непрерывные отображения со значениями в строгих индуктивных пределах // XIV шк. по теории операторов в функцион. пространствах. — Новгород, 1989. — Ч. 2. — С. 70.
3. Маслюченко В.К. Нарізно неперервні відображення зі значеннями в індуктивних границях // Укр. мат. журн. — 1992. — **44**, № 3. — С. 380 – 384.
4. Маслюченко В.К., Репало Б.Г. Майже нарізно неперервні відображення. — Чернівці, 1993. — 15 с. — Деп. в ДНТБ України, № 956-Ук93.
5. Dieudonné J., Schwartz L. La dualité dans espaces (F) et (DF) // Ann. Inst. Fourier. — 1949. — **1**. — P. 61 – 101. (Рос. переклад: Математика. — 1958. — **2**, № 2. — С. 77 – 117.)
6. Шефер Х. Топологические векторные пространства. — М.: Мир, 1971. — 360 с.
7. Kucera J., McKennon K. Bounded sets in inductive limits // Proc. Amer. Math. Soc. — 1978. — **69**, № 1. — P. 62 – 64.
8. Kucera J., McKennon K. Dieudonné – Schwartz theorem on bounded sets in inductive limits // Ibid. — 1980. — **78**, № 3. — P. 366 – 368.

-
9. *Kucera J., Bosch C.* Dieudonné – Schwartz theorem on bounded sets in inductive limits. II // *Ibid.* — 1982. — **86**, № 3. — P. 392 – 394.
  10. *Qiu Jing-Hui.* Dieudonné – Schwartz theorem in inductive limits of metrisable spaces // *Ibid.* — 1984. — **92**, № 2. — P. 255 – 257.
  11. *Маслюченко В.К., Собчук О.В.* Берівська класифікація і σ -метризовні простори // *Мат. студії.* — 1994. — Вип. 3. — С. 95 – 101.
  12. *Маслюченко В.К., Михайлюк В.В., Собчук О.В.* Дослідження про нарізно неперервні відображення // *Мат. Міжнар. мат. конф., присвяченої пам'яті Ганса Гана.* — Чернівці: Рута, 1995. — С. 192 – 246.
  13. *Маслюченко В.К.* Простори Гана і задача Діні // *Мат. методи і фіз.-мех. поля.* — 1998.
  14. *Neubrunn T.* Quasi-continuity // *Real Anal. Exch.* — 1988, 1989. — **14**, № 3. — P. 259 – 306.
  15. *Breckenridge J.C., Nishiura T.* Partial continuity, quasicontinuity and Baire spaces // *Bull. Math. Acad. Sinica.* — 1976. — **4**, № 2. — P. 191 – 203.
  16. *Маслюченко В.К., Нестеренко В.В.* Горизонтальна квазінеперервність та її застосування. — Чернівці, 1996. — 15 с. — Деп. в УкрІНТЕІ; № 98-Ук96.
  17. *Куратовский К.* Топология: В 2-х т. — М.: Мир, 1966. — Т. 1. — 594 с.

Одержано 21.01.99